

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 09 березня 2026 р. №3)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «09» березня 2026 р. №65

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ПРОЄКТИ, ПРОГРАМИ,
ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ»
для керівників і педагогічних працівників закладів дошкільної освіти**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397, Типової програми підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021 № 457) та відповідно до професійних стандартів «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 28.09.2021 №620-21 «Про затвердження професійного стандарту керівник (директор) закладу дошкільної освіти», та «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 19.10.2021 № 755-21 «Про затвердження професійного стандарту вихователь закладу дошкільної освіти». Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. №800 «Деякі питання щодо підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», Державного стандарту дошкільної освіти «Базовий компонент дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509 та в контексті вимог законодавства, зокрема , інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вихователя закладу дошкільної освіти та з урахуванням європейського вектору розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Актуальність Програми визначається необхідністю впровадження у практику закладів дошкільної освіти інноваційних форм, методів організації освітньої розвивальної життєдіяльності дітей дошкільного віку з урахуванням стратегії, цілей, завдань оновленого Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) (далі – Стандарт).

Програма передбачає формування загальних та фахових компетентностей щодо імплементації Стандарту з урахуванням особистісно орієнтованого, інтегрованого, компетентнісного, діяльнісного підходів.

Сучасні педагогічні працівники закладів дошкільної освіти мають бути готовим до роботи за державними освітніми стандартами в контексті реформування системи дошкільної освіти, у тому числі виконання заходів щодо реалізації євроінтеграційних процесів у галузі освіти, інклюзивного підходу, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

Мета освітньої програми: професійний розвиток керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти відповідно до пріоритетів державної політики. Вона спрямована на удосконалення раніше набутих та формування нових компетентностей, необхідних для проектування сучасного освітнього середовища, оволодіння інноваційними методиками, а також адаптації світових освітніх підходів. Професійне вдосконалення здійснюється відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти Базовий компонент дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33.

Основні завдання:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти;
- поглибити й розширити знання керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти з теорії і практики організації освітнього процесу, що забезпечує якісні зміни та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі дошкільної освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти;
- удосконалити вміння керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін;
- ознайомити педагогічних працівників із стратегіями та тенденціями, що склали основу для розроблення змісту поняття «Державний стандарт дошкільної освіти»;
- формувати розуміння слухачами сутності понять «Державний стандарт дошкільної освіти», «цінності дошкільної освіти», «компетентність», «освітнє середовище» «результати навчання», «якість дошкільної освіти», «змістове наповнення Стандарту» тощо;
- удосконалювати здатність та готовність слухачів планувати освітній процес з урахуванням положень Державного стандарту дошкільної освіти для вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії дитини дошкільного віку;
- аналіз сучасних світових та вітчизняних концепцій (методики Монтесорі, STEM-освіта для малюків, тощо);
- забезпечувати керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти сучасними знаннями та інструментами для роботи з дітьми дошкільного віку відповідно до принципів Нової української школи, що передбачає формування компетентностей тощо;
- формувати здатність педагогічних працівників організовувати різні види діяльності дітей у закладі дошкільної освіти на засадах діяльнісного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого, інтегрованого, соціокультурного підходів;
- організовувати освітній процес з урахуванням базових принципів (демократичність; рівний доступ до якісної дошкільної освіти кожній дитини, освіти без дискримінації за будь-якими ознаками; забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору; міжвідомча взаємодія; державно-громадське та державно-приватне партнерство в організації та управлінні дошкільною освітою; соціально-педагогічне партнерство громади та всіх учасників освітнього процесу);
- підвищувати рівень професійної майстерності керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти;
- розвивати емоційний інтелект та здатність працювати в команді, ефективно взаємодіяти з дітьми та їх батьками:
- сприяти створенню комфортного, інклюзивного та безпечного середовища, де діти можуть розвиватися як соціально, так і емоційно;
- удосконалювати готовність педагогів до організації партнерства з батьками вихованців задля підвищення культури відповідального батьківства.

Загальні очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- сутності Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку;
- сутності основних ідей, концептуальних засад та принципів побудови Державного стандарту дошкільної освіти: його структури, змісту та умов реалізації;
- інноваційних підходів щодо формування ключових компетентностей дітей дошкільного віку;
- традиційні для дошкільної освіти ідеї гуманістичної педагогіки, теорії

природовідповідності, ідеї про патріотичне і громадянське виховання, ідеї про використання казки та гри у гармонійному розвитку особистості, ідею солідарної відповідальності держави, громади, родини, фахівців педагогічної освіти й інших професій, причетних до піклування, догляду та розвитку дітей раннього і дошкільного віку;

– академічної свободи вихователя в організації освітнього процесу.

Уміння:

– визнавати самоцінність дошкільного дитинства, його потенціалу та особливої ролі в розвитку особистості; щасливе проживання дитиною дошкільного дитинства як передумови її повноцінного розвитку та подальшої самореалізації у житті;

– поважати дитину, особливостей її розвитку та індивідуального досвіду;

– зміцнювати фізичне, психічне та соціальне здоров'я дитини;

– плекати, підтримувати та створювати сприятливі умови безпечного середовища в природному, предметному та соціальному оточенні; розвивати творчі задатки, здібностей, таланти дітей;

– зберігати традиції національного досвіду сімейного та суспільного виховання

– для збагачення культурного потенціалу взаємодії між поколіннями;

– організовувати освітній процес відповідно до вимог чинного законодавства;

– визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту дошкільної освіти, чинних освітніх програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку, попередніх освітніх результатів вихованців, їх освітніх потреб;

– формувати у дітей дошкільного віку компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;

– ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

– гуманістична спрямованість освітнього процесу;

– дитиноцентризм, цінність особистості;

– генерування нових ідей (креативність);

– прийняття обґрунтованих рішень;

– Відкритість до інновацій: готовність до реалізації сучасних цілей освіти;

– міжособистісна взаємодія;

– рефлексія та саморозвиток

– професійна мобільність та гнучкість;

– усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;

– відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх дітей;

– просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

**Укладачі
програми**

Нечипорук Надія Іванівна, методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»;

Корж Тетяна Михайлівна, методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»;

Коценко Олена Леонідівна, методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, викладач кафедри суспільно-

	гуманітарної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Інноваційні освітні проекти, програми, технології в дошкільній освіті» для керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти
Мета програми	професійний розвиток керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти відповідно до пріоритетів державної політики. Вона спрямована на удосконалення раніше набутих та формування нових компетентностей, необхідних для проектування сучасного освітнього середовища, оволодіння інноваційними методиками, а також адаптації світових освітніх підходів. Професійне вдосконалення здійснюється відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти Базовий компонент дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33.
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Керівників та педагогічних працівників закладів дошкільної освіти
Обсяг(тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	120 год / 4 ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05, ЗК.06 Професійні компетентності: А1 Прогностична (А1.1, А1.2, А1.3); А2 Організаційна (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4); А3 Оцінювально-аналітична (А3.1, А3.2); А4 Предметно-методична (А4.1) Б1 Здоров'язбережувальна (Б1.1, Б1.2); Б2 Проектувальна (Б2.1); В1 Психоемоційна (В1.1, В1.2); В2 Педагогічне партнерство (В2.1, В2.2, В2.3); В3 Морально-етична (В3.1); Г1 Здатність до навчання впродовж життя (Г1.1, Г1.2); Г2 Інформаційно-комунікаційна (Г2.1, Г2.2, Г2.3)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що	Свідоцтво про підвищення кваліфікації

видається за результатами підвищення кваліфікації	
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	програма: сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль I. Філософія освіти XXI століття		4	4	–	–	6
1.1.	Філософія стоїцизму як інструмент формування ментальної стійкості педагога	2	2	–	–	
1.2.	Ідея природовідповідності в генезисі модернізації освіти	2	2	–	–	
Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		16	–	–	18	14
2.1.	Професійний стандарт вихователя закладу дошкільної освіти як інструмент самооцінювання та розвитку педагогічної майстерності	2	–	–	2	2
2.3.	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2	–	–	2	2
<i>Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»</i>		6	–	–	6	4
<i>Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»</i>		6	–	–	6	4
Модуль III. «Інноваційні освітні проєкти, програми, технології в дошкільній освіті»		42	6	–	32	20
Інваріантна частина		36	6	–	28	
3.1.	Закон України «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення	2	-	–	2	2
3.2.	Державний стандарт дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації	2	–	–	2	2
3.3.	Практика наставництва для розвитку демократичних цінностей учасників освітнього процесу дошкільному закладі	4	2	–	2	2
3.4.	Упровадження інноваційних технологій розвитку дітей дошкільного віку за методиками Людмили Шелестової	4	-	–	4	2
3.5.	Технологія саморозвитку дітей дошкільного віку за методикою Марії Монтесорі	2	-	–	2	–
3.6.	Сучасні технології мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку	2	-	-	2	
3.7.	Проєкти The LEGO Foundation в Україні	4	2	–	2	

3.8.	Упровадження сучасних здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу дошкільної освіти	2	2	-	-	2
3.9.	Упровадження основ соціальної та фінансової грамотності в закладах дошкільної освіти	2	-	-	2	2
3.10.	Сучасні технології формування логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку	2	-	-	2	
3.11.	Ігротерапія без іграшок на заняттях з логіко-математичного розвитку	2	-	-	2	
3.12.	Організація простору навчальної взаємодії на віртуальній дошці «Padlet»	2	-	-	2	2
3.13.	"Формування природничо-екологічної компетентності та навичок сталого розвитку дошкільників засобами STREAM-освіти".	4	2	-	2	2
3.14.	Українська вишивка як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	2	-	-	2	2
Варіативна частина		6	-	-	6	4
3.14.	Актуальні проблеми наступності дошкільної та початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи	2	2	-	-	-
3.15.	Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення	2	-	-	2	2
3.16.	Технологія виготовлення дитячої народної іграшки із трави, соломи (джутової мотузки)	2	-	-	2	-
3.17.	Ігрові музично-дидактичні технології у розвитку музично-творчих компетентностей дітей дошкільного віку	2	-	-	2	-
3.18.	Розвиток медіаграмотності в ЗДО засобами критичного мислення у дітей старшого дошкільного віку	2	-	-	2	2
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	-	6	4
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	-	-	-
4.2.	Тематична дискусія «Інноваційні освітні проекти, програми, технології в дошкільній освіті»	2	-	-	2	2
4.3.	Захист випускних проєктів	2	-	-	2	2
4.4.	Вихідне діагностування	2	-	-	2	-

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Філософія стоїцизму як інструмент формування ментальної стійкості педагога

Ознайомлення з ключовими принципами стоїцизму. Практичні техніки стоїків для збереження емоційної рівноваги в стресових ситуаціях. Використання стоїчного підходу для ефективного вирішення конфліктів і збереження професійної стійкості. Рекомендації для інтеграції стоїчних практик у щоденну роботу педагога.

1.2. Ідея природовідповідності в генезисі модернізації освіти

Ідея природовідповідності у філософських поглядах античних вчених. Суть світоглядної концепції природовідповідності за Я.Коменським та її прояв у його педагогічних ідеях. Вікова періодизація за Аристотелем, Я.Коменським, Ж.-Ж.Руссо. Природовідповідність як філософський принцип панпедії (всезагальної мудрості) Я.А. Коменського. Використання ідеї природовідповідності у біоніці. Ідея природовідповідності в педагогічних інноваціях Г.С. Сковороди ("сродність" праці) та М. Монтесорі (урахування сензитивних періодів у розвитку дитини). Вплив цього принципу на виникнення педагогічних інновацій в умовах сьогодення.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Професійний стандарт: ключові й професійні компетентності сучасного педагога закладу дошкільної освіти

Ключові й професійні компетентності педагога закладу дошкільної освіти. Основні аспекти професійного стандарту для педагогів закладів дошкільної освіти. Здатність до спілкування з дітьми та їхніми батьками, розвиток індивідуальних навичок у дітей, здатність адаптуватися до змін у середовищі дошкільного закладу. Професійний розвиток педагога закладу дошкільної освіти. Сучасні методи й підходи до професійного розвитку педагога: менторство, колегіальні обміни досвідом, використання інноваційних технологій в освітньому процесі.

2.2. Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору.

Основи педагогічної етики. Педагогічний етикет: комунікація, взаємодія з колегами та батьками, поведінка в колективі. Створення комфортного освітнього простору (фізичний комфорт, емоційна підтримка). Практичні аспекти реалізації педагогічної етики та етикету.

Спецкурс: Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей. Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації.

Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життєстійкість». Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуальної програми розвитку дитини. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед дітей, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Взаємодія з батьками дітей дошкільного віку та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем. Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційнопсихологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожної дитини: ступінь функціональних можливостей, інтереси та потреби, а також специфічні особливості, пов'язані з конкретними труднощами. Практичні приклади та рекомендації щодо врахування вікових та індивідуальних особливостей у процесі планування та виконання освітніх програм для дітей з особливими освітніми потребами.

Модуль III. «Інноваційні освітні проєкти, програми, технології в дошкільній освіті»

3.1. Закон України «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення

Нормативно-правове регулювання у сфері дошкільної освіти. Концептуальні зміни до Закону України «Про дошкільну освіту». Система дошкільної освіти та державна політика у сфері дошкільної освіти. Основні завдання законодавства України в сфері дошкільної освіти. Механізми та доступність здобуття дошкільної освіти. Особливості організації інституційної

та індивідуальної форм здобуття дошкільної освіти. Інклюзивна освіта. Базові етапи дошкільної освіти. Роль сім'ї у дошкільній освіті. Суб'єкти освітньої діяльності. Утворення, реорганізація, ліквідація та перепрофілювання закладу дошкільної освіти. Типи закладів дошкільної освіти, Наповнюваність груп у закладах дошкільної освіти, зарахування дітей до закладів дошкільної освіти, їх відрахування та переведення. Педагогічні працівники у сфері дошкільної освіти, їх права та обов'язки.

3.2. Державний стандарт дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації

Нові вектори Державного освітнього стандарту дошкільної освіти, його відповідність викликам сучасної дошкільної освіти та запитам практиків. Суть концептуальних засад; особливості структурування державного стандарту дошкільної освіти. Аналіз цінностей дитинства, базових принципів та умов реалізації стандарту дошкільної освіти. Організація освітнього процесу з позицій компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, інтегрованого підходів.

3.3. Практика наставництва для розвитку демократичних цінностей учасників освітнього процесу дошкільному закладі

Розглянуто потенціал наставництва як ключового інструменту для трансформації освітнього середовища дошкільного закладу на засадах демократії. Проаналізовано роль наставника у формуванні ціннісних орієнтирів педагогів, таких як повага до гідності, рівність, свобода вибору та відповідальність. Висвітлено практичні аспекти взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу (педагогами, батьками, дітьми), що сприяють створенню атмосфери довіри та партнерства.

3.4. Упровадження інноваційних технологій розвитку дітей дошкільного віку за методиками Людмили Шелестової

Практичні аспекти впровадження методики Л. Шелестової «Розвивальне читання». Мета та основні засадами методики, зміст та структура робочих зошитів «Розвивальне читання» (частина 1 і 2). Інноваційна технологія розвитку особистості дитини дошкільного віку через мистецтво Л. Шелестової «Світ у картинах художників». Поетапне навчання дітей аналізу творів мистецтва. Робота з наборами репродукцій та методичними посібниками. Розвиток мовлення, творчих здібностей та емоційного інтелекту. Інноваційна авторська методика Л. Шелестової «Математика навколо нас». Мета методики: розвиток мислення, аналітичних здібностей та розуміння світу. Презентація робочих зошитів для дітей, методичних посібників для педагогів та батьків.

3.5. Технологія саморозвитку дітей дошкільного віку за методикою Марії Монтесорі

Феномен педагогіки Монтесорі. Провідні положення сутності педагогічної системи Монтесорі: виховання повинне бути вільним; виховання повинне бути індивідуальним; виховання повинне спиратися на дані спостереження за дитиною; виховання вільної, незалежної і відповідальної особистості, здатної легко адаптуватися до умов змінного соціуму та ефективно взаємодіяти з ним; максимальне розкриття внутрішнього потенціалу дитини в процесі вільної самостійної діяльності. Розвивальне середовище класу-Монтесорі. Облаштування зон: «Навички практичного життя», «Сенсорика», «Маніпуляція», «Математика», «Розвиток мовлення», «Космічне виховання» дидактичними матеріалами.

Уроки-презентації з використанням Монтесорі-матеріалу, методика їх проведення у різних зонах класу-Монтесорі.

3.6. Сучасні технології мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку

Пріоритетні завдання мовленнєвого розвитку дітей. Провідні види діяльності з розвитку мовлення: навчально-мовленнєва; мовленнєво-ігрова; комунікативно-мовленнєва; художньо-мовленнєва. Методи роботи з розвитку мовлення дітей: спостереження, екскурсії, дидактичні ігри, бесіда за змістом картини і розповідання за картиною; читання літературних творів із подальшим їх літературно-художнім аналізом, мовленнєві завдання і вправи на основі дидактичної наочності тощо; полілог, вправи, структурно-синтаксична схема; розповідання

командами, інтерв'ювання. Дидактична наочність: картини і картинки, плакати, схеми, інтелектуальні карти, коректурні таблиці, ілюстрації, листівки.

3.7. Освітні проекти The LEGO Foundation в Україні

Співпраця фундації LEGO (The LEGO Foundation) в Україні з МОН щодо впровадження ігрових методів навчання («навчання через гру») в дошкільну освіту. Проекти та ініціативи The LEGO Foundation в Україні.

Проект «Сприяння освіті» (з 2010 р.): системна підтримка дошкільної освіти, навчання педагогів, забезпечення ігровими наборами (Six Bricks, LEGO Play Box). Проект «Create with Anything» («Створи із будь-чого»): проект для дітей дошкільного віку, що навчає використовувати довколишні матеріали для розвитку креативності. Проект «Peppy Pals – Веселі друзі», спрямований на соціально-емоційний розвиток дітей 3–9 років, який використовує шведську методику (історії, м'які іграшки, застосунок) для навчання дітей емпатії, співпраці та управління емоціями, допомагаючи долати стрес, зокрема, за підтримки БФ «Магічні Крила». Методика «Шість цеглинок» (Six Bricks): інструмент, що розвиває когнітивні, мовленнєві та фізичні навички, а також пам'ять і творчість. «Безмежний світ гри з LEGO»: програма базується на використанні наборів LEGO DUPLO та LEGO System для всебічного розвитку дитини.

3.8. Упровадження сучасних здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу дошкільної освіти

Поняття здоров'язбережувальних технологій. Комплекс методів, заходів та практик, спрямованих на збереження та покращення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я учнів в освітньому процесі. Принципи здоров'язбережувальних технологій. Методи та форми здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі. Психогігієна та стресменеджмент. Роль педагога у впровадженні здоров'язбережувальних технологій. Моделювання здорового способу життя. Формування здоров'язбережувального середовища. Виклики та проблеми впровадження здоров'язбережувальних технологій у закладах освіти

3.9. Упровадження основ соціальної та фінансової грамотності в закладах дошкільної освіти

Особливості формування соціально-фінансової компетентності дитини дошкільного віку в різних видах діяльності. Індикатори сформованості соціально-фінансової компетентності у дошкільників. Пріоритетні форми, методи та засоби формування соціальнофінансової компетентності. Роль вихователя і батьків у формуванні фінансової грамотності.

3.10. Сучасні технології формування логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку

Аналіз освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Державного стандарту дошкільної освіти. Визначення поняття «сенсорно-пізнавальна, логікоматематична, дослідницька компетентність» дитини. Формування емоційно-ціннісного ставлення до логіко-математичної та дослідницької діяльності в дітей дошкільного віку. Формування уявлень про основні математичні поняття. Оволодіння навичками логікоматематичної та дослідницької діяльності. Розвивальні математичні ігри як засіб розвитку особистісного потенціалу дитини. Особливості проведення дидактичних математичних ігор.

3.11. Ігротерапія без іграшок на заняттях з логіко-математичного розвитку

Визначення поняття «ігротерапія». Ігротерапія: теоретичні основи. Основні цілі ігротерапії. Процес ігротерапії та його ключові елементи. Психологічні концепції ігротерапії. Ігротерапія як засіб оздоровлення дітей. Ігротерапія для дітей з особливими освітніми потребами. Приклади успішного використання ігротерапії. Предметно-ігрове розвивальне середовище як компонент освітнього процесу на заняттях з логіко-математичного розвитку. Організація ігрової діяльності дошкільнят у процесі проведення пальчикових ігор.

3.12. Організація простору навчальної взаємодії на віртуальній дошці «Padlet»

Зміст заняття включає міні-лекцію про функціонал віртуальної дошки та ідеями її використання в освітньому процесі. У практичній частині слухачі навчаються створювати віджети (дописи): завантажувати зображення та презентації, посилення на зовнішні ресурси,

малювати тощо. Також у ході спільної роботи на дошці практикуватимуться залишати коментарі під окремими картками та взаємодіяти з контентом інших учасників. Очікуваним результатом користування педагогами «Padlet» може бути здатність до створення цікавого та інтерактивного навчального заняття, покращення співпраці між учасниками освітнього процесу

3.13. Формування природничо-екологічної компетентності та навичок сталого розвитку дошкільників засобами STREAM-освіти

Розглядаються поняття природничо-екологічної компетентності, її структурні компоненти (когнітивний, діяльнісний, емоційно-ціннісний), принципи, методи та ефективні форми організації освітнього процесу. Особлива увага приділяється формуванню у дошкільників цілісної картини світу, екологічно доцільної поведінки та навичок сталого розвитку, діяльнісному підходу, впровадженню дослідницької, екопросвітницької, ігрової та проєктної діяльності в ЗДО, створенню природного розвивального середовища (екостежини, метеомайданчики, екокімнати тощо). Запропоновано практичні рекомендації щодо інтеграції природничих знань із математичним мисленням, технічною творчістю, мистецтвом і читанням.

3.14. Українська вишивка як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку.

Значення української вишивки як важливого елемента національної культури та потужного ресурсу національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку.

Розглядаються історія виникнення та розвиток української вишивки, географічні особливості регіональних стилів, основні символи та кольори вишивки, їхнє значення і роль у формуванні національної ідентичності. Адаптація матеріалу до вікових особливостей дошкільнят, формам і методам залучення дітей до ознайомлення з цим мистецтвом, інтеграції вишивки в освітній процес, розвитку творчих навичок, естетичного сприйняття та формуванню почуття гордості за українську спадщину. Практичне використання елементів традиційної вишивки у роботі з дітьми. Виконання зразків фрагментів українського вишитого орнаменту (на вибір).

3.15. Актуальні проблеми наступності дошкільної та початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи

Поняття наступності у дошкільній та початковій освіті. Основні проблеми забезпечення наступності. Психологічні бар'єри: складнощі адаптації дітей до нових умов, пов'язані зі зміною структури дня, підходів до навчання та вимог; стрес та тривога через новий режим, більшу тривалість занять, зміну навчального середовища. Роль Нової української школи у вирішенні проблем наступності. Основні принципи НУШ. Інтеграція освітніх стандартів. Розвиток ключових компетентностей. Навчання через діяльність.

3.16. Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення.

Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку – важлива складова освітнього процесу. Використання в освітньому процесі гри «Танграм».

Обґрунтування сутності гри «Танграм», особливості її проведення з дітьми. Характеристика етапів оволодіння дітьми уміннями складати образи з геометричних фігур.

3.17. Технологія виготовлення дитячої народної іграшки із трави, соломи (джутової мотузки)

Народна іграшка, як культурне надбання нашого народу, носій культури, духовної пам'яті поколінь, яка дозволяє відчути глибинний зв'язок з національним етносом. Видатні дослідники, українська обрядовість та народні прикмети, пов'язані із використанням сіна, соломи, трави. Види джутової мотузки, використання у побуті, сільському господарстві, виробництвах. Технологія плетіння фігури тварини (коня, кози)

3.18. Ігрові музично-дидактичні технології у розвитку музично-творчих компетентностей дітей дошкільного віку

Визначення сутності дидактичних ігор та їх класифікація. Значення музично-дидактичних ігор на заняттях музики в дошкільних закладах освіти. Особливості використання музично-дидактичних ігор в процесі проведення музичного заняття. Ігрові художньо-педагогічні технології та їх значення в загальному розвитку дитини. Класифікація українських народних ігор та їх характеристика.

3.19. Розвиток медіаграмотності в ЗДО засобами критичного мислення у дітей старшого дошкільного віку

Значення медіаграмотності для дошкільнят. Основні компоненти медіаграмотності для дошкільнят. Уміння розпізнавати основні медіа-джерела. Аналіз медіа-контенту. Роль критичного мислення у формуванні медіаграмотності. Практичні прийоми для розвитку медіаграмотності та критичного мислення у дітей. Вправи для розвитку критичного мислення.

Питання для самостійного опрацювання

1. Сучасні методи та підходи до професійного розвитку вихователя.
2. Структура Закону України «Про дошкільну освіту».
3. Інтегрований підхід в організації освітнього процесу в ЗДО
4. Сутність концепції «вільного виховання» за М. Монтессорі
5. Інтеграція LEGO-конструювання в різні види діяльності
6. Структура робочих зошитів за методикою Л. Шелестової (Знайомство з літерою через асоціації, пошук літери в словах, складання складів)
7. Основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності
8. Суть методологічних принципів виховання: природовідповідності, культуровідповідності та народності.
9. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України та розвитку громадянської освіти в Україні.
10. Основні проблеми забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою
11. Упровадження альтернативної програми «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіт» в освітній процес закладу дошкільної освіти
12. Зміст соціальної компетентності й навичок соціальної та фінансової грамотності відповідно до варіативного складника Базового компоненту дошкільної освіти
13. Формування у дітей дошкільного віку навичок, орієнтованих на сталий розвиток

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Про дошкільну освіту: Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20>
2. Положення про деякі типи організації освітньої діяльності закладів дошкільної освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2025 р. № 818. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/949/94999/68711e31ea9d5610876400.pdf>
3. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / упор. : О. Г. Косенчук, І. М. Новик, О. А. Венгловська, Л. В. Куземко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 240с.
4. Базовий компонент дошкільної освіти України / Байер О.М. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQl>
5. Щодо організації дошкільної освіти дітей у 2025/2026 навчальному році : лист Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 р. № 1/17853-25. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS42171>
6. Левінець Н.В. Моделювання здоров'язбереігаючого середовища дошкільного навчального закладу: сучасні підходи. URL: <https://ird.npu.edu.ua/files/levinec.pdf>
7. Грицак Я., Комаров О. Шлях становлення української ідентичності. 2021 р. URL: <https://bit.ly/3ERW4L5>

8. Вісник Монтесорі. Ювілейний випуск ./ За заг.ред. Б.М. Жебровського.- К.,2007. 80 с.
9. Дичківська І.М. Поніманська Т.І. Монтесорі М.: теорія і технологія.-К: Видавничий Дім «Слово»,2006.-304с
10. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навчальний посібник.- К.:Академвидав, 2004.-352с
11. Веселі Друзі: путівник-порадник для педагога. The LEGO Foundation, 2022. 37 с.
12. Методичний посібник із фасилітації ігрової взаємодії з дітьми дошкільного віку «Граємо разом» / О.Ю. Рома та ін. Запоріжжя: СТАТУС, 2022. 112 с.
13. Соціально-емоційний розвиток і навчання з Веселими Друзями: збірка активностей. The LEGO Foundation, 2023. 54 с.
14. Козира В.М. Технологія розвитку критичного мислення у навчальному процесі: навч.-метод. посіб. для вчителів. Тернопіль: ТОКІППО, 2017. 60 с.
15. Брежнева О.Г. Математичний розвиток дошкільників: теорія і технологія: монографія. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2018. 481 с..
16. Брежнева О.Г. Ігри логіко-математичного спрямування в межах проєкту «Магазин». *Методична скарбничка вихователя*. 2017. № 2. С. 39- 42
17. Гавриш Н., Пометун О. Сталий розвиток: стосується кожного. *Дошкільне виховання*. 2018. №3. С. 2 – 6.
18. Черешнюк О., Артоуз О., Кирган В. Економіка для дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2016. №3.